

**ЗВІТ
ДП "ЕНЕРГОРИНОК" НА ЩОРІЧНИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ
ЧЛЕНІВ ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ ЗА 2010 РІК**

Доповідач –
Петриковець Костянтин Яковлевич,
в. о. директора ДП "Енергоринок"

У звітному періоді ДП "Енергоринок" було забезпечено виконання всіх функцій, покладених на підприємство Договором між членами Оптового ринку електричної енергії України.

Детальна інформація про діяльність ДП "Енергоринок" щодо забезпечення функціонування Оптового ринку електричної енергії наведена у друкованому

звіті, який розданий усім учасникам Загальних зборів.

1. Про роботу Розпорядника системи розрахунків

Протягом 2010 року режим роботи ОЕС України був близьким до розрахункового. Частота електричного струму відповідала вимогам державного стандарту якості.

ОЕС України працювала паралельно з ЄЕС Російської Федерації, ОЕС Республіки Білорусь та з Молдавською енергетичною системою. Крім цього, відокремлена частина ОЕС України – "острів Бурштинської ТЕС" працювала паралельно з енергооб'єднанням країн Європи (*ENTSO-E - European Network of Transmission System Operators for Electricity*).

У звітному періоді ДП "Енергоринок" здійснювало щоденне складання графіків навантаження ОЕС України та визначення погодинних цін в конкурентному секторі виробництва, а також складання погодинного балансу електроенергії в ОЕС України та проведення розрахунків платежів за електроенергію, куплену-продану на ОРЕ, відповідно до Правил ОРЕ та Інструкції про порядок здійснення розрахунків на ОРЕ.

У 2010 році в Оптовий ринок було продано майже 171 млрд кВт-год електроенергії (на 9,2 % більше, ніж у 2009 році), на загальну суму 51,4 млрд гривень без ПДВ (рис. 1).

<i>Виробники та імпорт</i>	<i>2009 р. %</i>	<i>2010 р. %</i>	<i>Δ (2010- 2009)</i>
ДП "НАЕК "Енергоатом"	49,82	49,15	- 0,67
Виробники, що працюють за ціновими заявками, <i>в т.ч. ГК ТЕС</i>	38,89 36,64	35,99 35,99	-2,90 -0,65
ГЕС	7,18	7,36	0,18
ТЕЦ та інші, <i>в т.ч. виробники, що працюють за "зеленим тарифом"</i>	4,10 0,03	7,48 0,13	3,38 0,10
Імпорт	0,01	0,02	0,01

Рис. 1. Структура продажу електричної енергії в ОРЕ у 2010 році порівняно з 2009 роком:

Окремо слід зазначити, що у 2010 році в ОРЕ постійно збільшувалась кількість виробників, що використовують альтернативні джерела енергії та працюють за “зеленими” тарифами. Так, в 2009 році працювало 11 таких виробників, а в 2010 році вже 32.

Обсяг продажу електроенергії в ОРЕ цих виробників в 2010 році склав 242 млн кВт·год, що майже в 4,7 рази більше ніж в 2009 році.

Середня ціна купівлі електроенергії у виробників у звітному періоді, порівняно з 2009 роком, збільшилася на 19,7 відсотка та склала 30,03 коп/кВт·год (рис. 2).

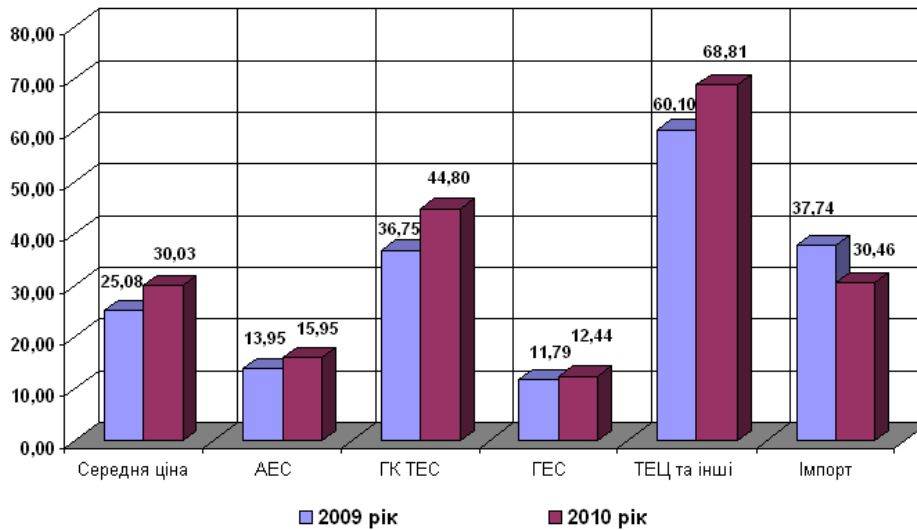

Рис. 2. Середні ціни купівлі електроенергії у виробників у 2009 та 2010 роках, коп/кВт·год

Середні ціни продажу електроенергії в ОРЕ збільшилися по всіх групах виробників, що продавали електроенергію в ОРЕ у 2010 р., а саме:

– по ДП “НАЕК “Енергоатом” – на 14,3 % (і становила 15,95 коп/кВт·год проти 13,95 коп/кВт·год у 2009 році);

– по виробниках, що працюють за ціновими заявками, на 21,3 відсотка (та становила 44,80 коп/кВт·год проти 36,93 коп/кВт·год у 2009 році);

– по ГЕС – на 5,5 відсотка (і становила 12,44 коп/кВт·год проти 11,79 коп/кВт·год у 2009 році).

– по ТЕЦ та інших виробниках – на 14,5 відсотка (і становила 68,81 коп/кВт·год проти 60,10 коп/кВт·год у 2009 році).

Таблиця 1

Структура купівлі електричної енергії з ОРЕ постачальниками у 2009 та 2010 роках:

Постачальники та експорт	2009 р. %	2010 р. %	Δ (2010- 2009)
Постачальникам за регульованим тарифом (ПРТ)	85,66	85,24	- 0,42
Постачальникам за на регульованим тарифом (ПНТ)	8,97	9,57	0,60
Експорт	2,61	2,46	-0,15
Витрати е/е	2,58	2,55	- 0,03
Інші споживачі	0,18	0,18	0,00

За звітний період з ОРЕ було куплено майже 167 млрд кВт·год (на 9,24 % більше, ніж у 2009 році) на загальну суму 56,4 млрд гривень без ПДВ (рис. 2).

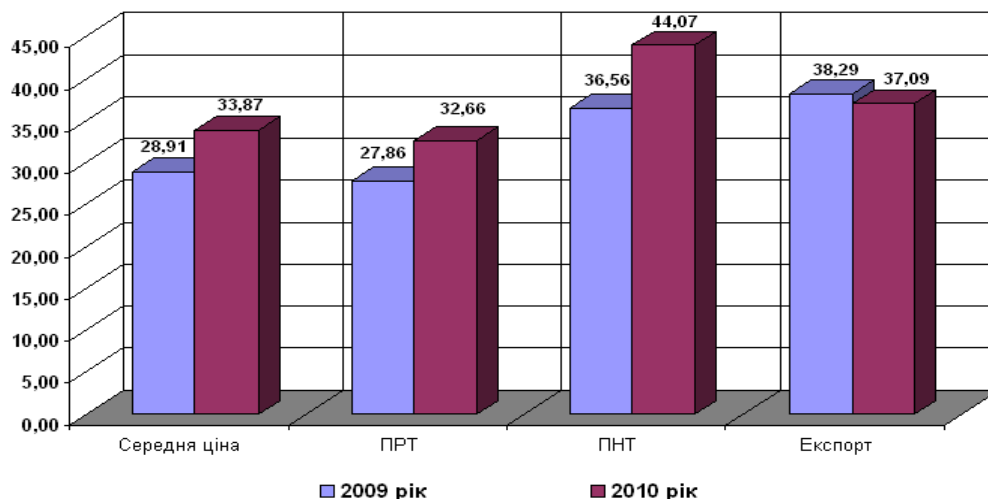

Рис. 2. Середні ціни продажу електроенергії з ОРЕ постачальникам у 2009 та 2010 роках, коп/кВт·год

Середня ціна продажу електроенергії постачальникам з ОРЕ з урахуванням експорту порівняно з 2009 роком збільшилася на 17,2 відсотка і становила 33,87 коп/кВт·год.

Середня Оптова Ринкова Ціна у 2010 р. становила 478,92 грн/МВт·год, що на 17,5 відсотка більше ніж у 2009 році (табл. 2).

Таблиця 2

Структура середньої ОРЦ у 2009 та 2010 роках

Складові	2009 р. %	2010 р. %	Δ (2010- 2009)
<i>Вартість електроенергії, купленої у виробників, та імпорт</i>	61,69	62,74	1,05
<i>Суми дотаційних сертифікатів та компенсацій</i>	28,21	28,49	0,28
<i>Вартість інвестиційних проектів</i>	3,53	2,78	-0,75
<i>Витрати ДП “НЕК “Укренерго”</i>	3,54	3,11	-0,43
<i>Витрати ДП “Енергоринок”</i>	0,48	0,33	-0,15
<i>Вартість загальносистемних технологічних витрат</i>	2,58	2,55	-0,03
<i>Експорт електроенергії</i>	-0,03	0,00	0,03

Зростання середньої ОРЦ обумовлене, насамперед:

- збільшенням середньої ціни продажу електроенергії в ОРЕ виробниками,
- збільшенням на майже 5,5 млрд. гривень обсягу дотаційних сертифікатів - з 18,0 до 23,3 млрд гривень,
- а також збільшенням платежу ДП “НЕК “Укренерго” з майже 2,3 до 2,5 млрд гривень.

2. Про роботу Розпорядника коштів

Загальний рівень розрахунків енергопостачальних компаній з ДП “Енергоринок” склав 100,2 відсотка (у 2009 році – 99,8 %), а без урахування платежів згідно із Законом України № 2711 – (66,9 млрд грн.) 98,8 відсотка (у 2009 році - 98,1 %).

Інформація щодо динаміки оплати ПРТ за електроенергію у 2008–2010 роках, наведена на рис.4.

Слід зазначити, що 28 з 37 енергопостачальних компаній у повному обсязі розраховувались за поточну електроенергію.

Разом з цим, недоплата постачальників за електроенергію у 2010 році склала 1,5 млрд. гривень (табл. 3).

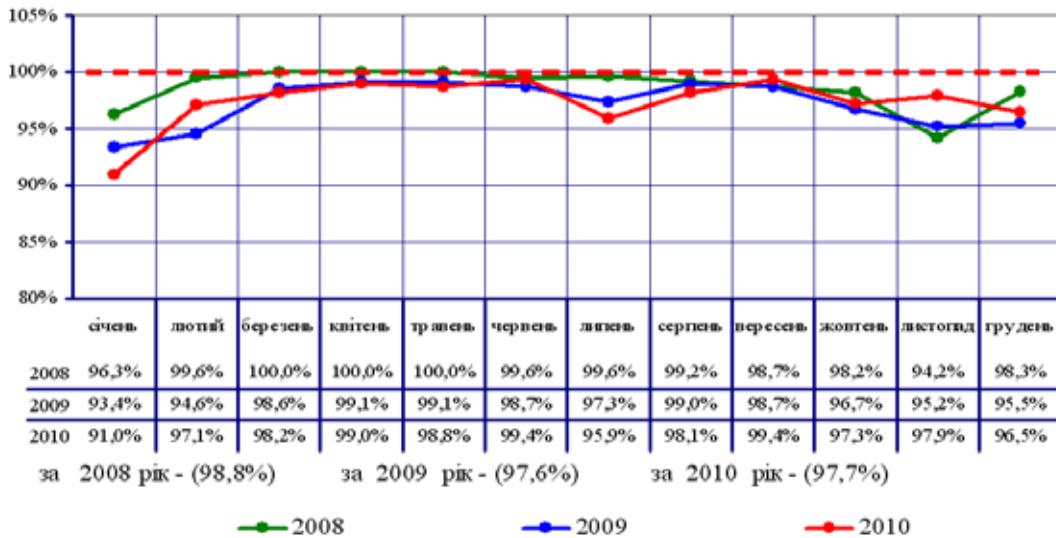

Рис. 4. Динаміка оплати ПРТ (з урахуванням доплат) за електроенергію, куплену з ОРЕ, у 2008–2010 роках

Таблиця 3

Інформація про основних боржників

Постачальники електроенергії	% поточної оплати	Недоплата до 100 % за 2010 р. (млн грн.)
ДП "Регіональні електричні мережі"	82,5 %	563,8
Запоріжжяобленерго	93,9 %	283,5
Київенерго	95,6 %	192,1
Донецькобленерго	94,7 %	170,8
Луганське енергетичне об'єднання	97,4 %	88,7
Черкасиобленерго	97,6 %	21,3
Атомсервіс	95,3 %	1,8
Енергія-Новий Розділ ЗАТ	89,1 %	1,5
Енергія-Новояворівськ	99,7 %	0,05
ДПЗД "Укрінтеренерго"		133,2
Інші		9,8
Всього:		1 466,7

Основними боржниками залишаються ДП "Регіональні електричні мережі", ВАТ «Запоріжжяобленерго», АК «Київенерго», ВАТ «Донецькобленерго» та ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання».

Недоплата цими 5-ма компаніями склала майже 89 відсотків від загальної суми недоотриманих у 2010 році коштів. А це – 1,3 млрд гривень.

Загальний рівень розрахунків оптового постачальника електроенергії з виробниками у 2010 склав 101,7 відсотки (рис. 5).

У звітному періоді розподіл коштів між виробниками та ДП «НЕК «Укренерго» здійснювався відповідно до алгоритму, встановленого НКРЕ.

Розпорядником коштів протягом 2010 року відповідно до Закону України «Про електроенергетику» у кожному розрахунковому періоді забезпечувався рівний відсоток оплати всім виробникам та ДП «НЕК «Укренерго». Оплата виробникам в усіх місяцях 2010 року, крім січня, була забезпечена на 100 відсотків.

Зважаючи на нерівномірність та неповну оплату енергопостачальними компаніями за електроенергію, ДП «Енергоринок» в 2010 році для забезпечення повних розрахунків з

виробниками було залучено в Уповноваженому банку кредитних коштів на загальну суму 7,3 млрд гривень.

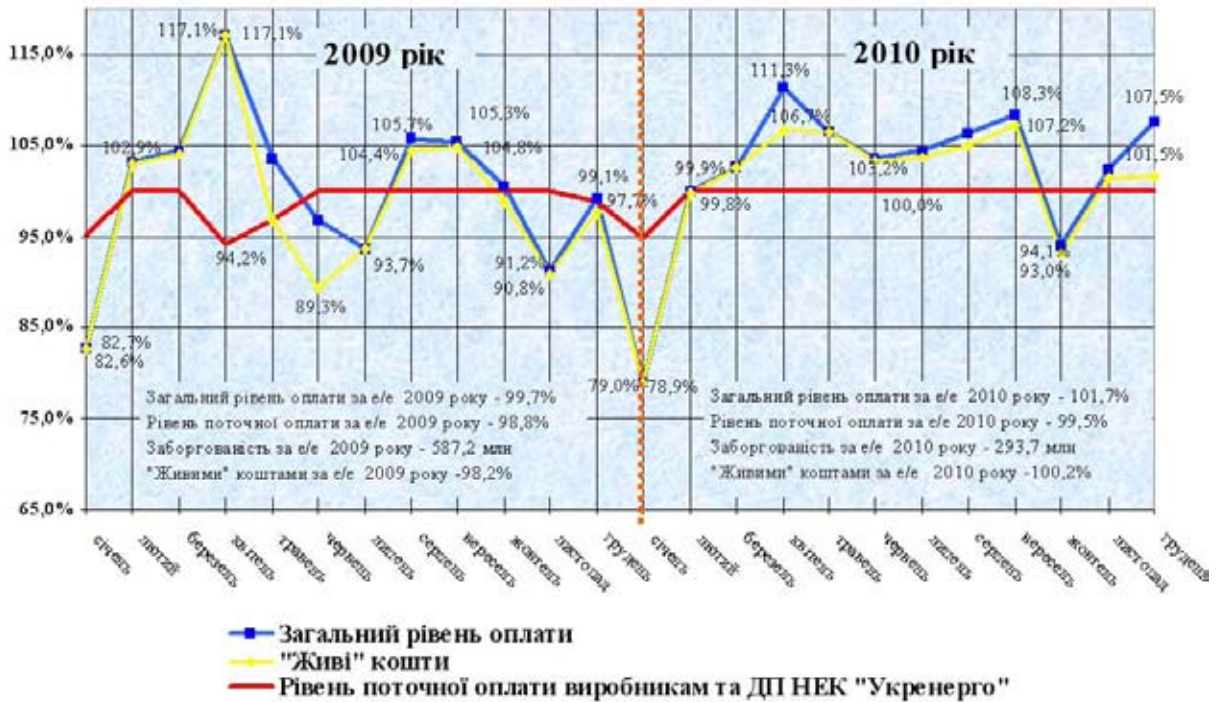

Рис. 5. Динаміка розрахунків з виробниками та ДП НЕК «Укренерго» (з урахуванням доплат) у 2009 та 2010 роках

За підсумками 2010 року ДП "Енергоринок" сплатило виробникам та ДП "НЕК "Укренерго":

- за електроенергію поточного періоду – майже 64,4 млрд гривень (з урахуванням доплат за 15 діб наступного періоду);
- в рахунок погашення заборгованості минулих періодів – 3,0 млрд. гривень (у т. ч. 2,0 млрд грн. за 2009 рік);
- авансових платежів – 2,0 млрд гривень.

Щодо стану погашення заборгованості

Загальна дебіторська заборгованість ДП "Енергоринок" у 2010 році зменшилась на 536 млн гривень та станом на 1 січня 2011 року склала 15,7 млрд. гривень (рис. 6).

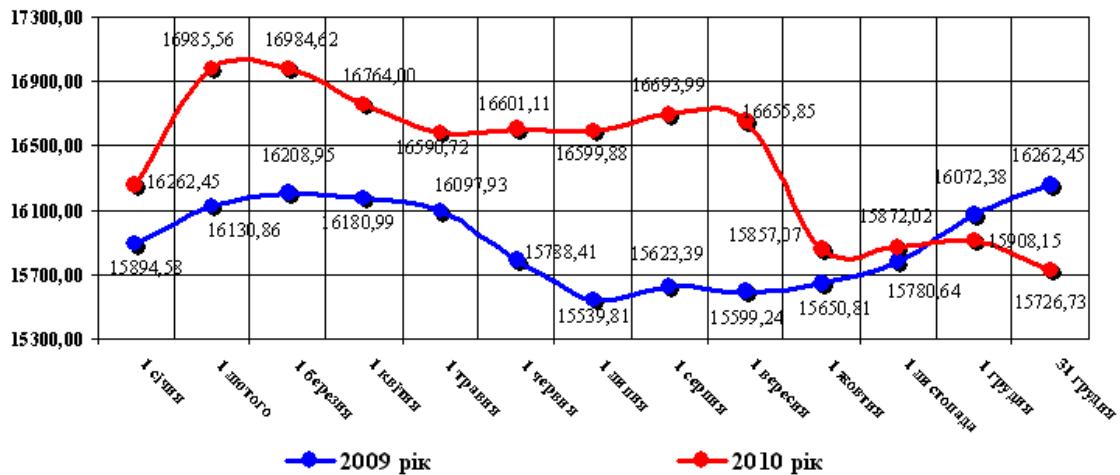

Рис. 6. Динаміка загальної дебіторської заборгованості, млн грн.

Майже 78 відсотків цієї заборгованості відстрочено та реструктуризовано за договорами, а також на підставі відповідних рішень суду.

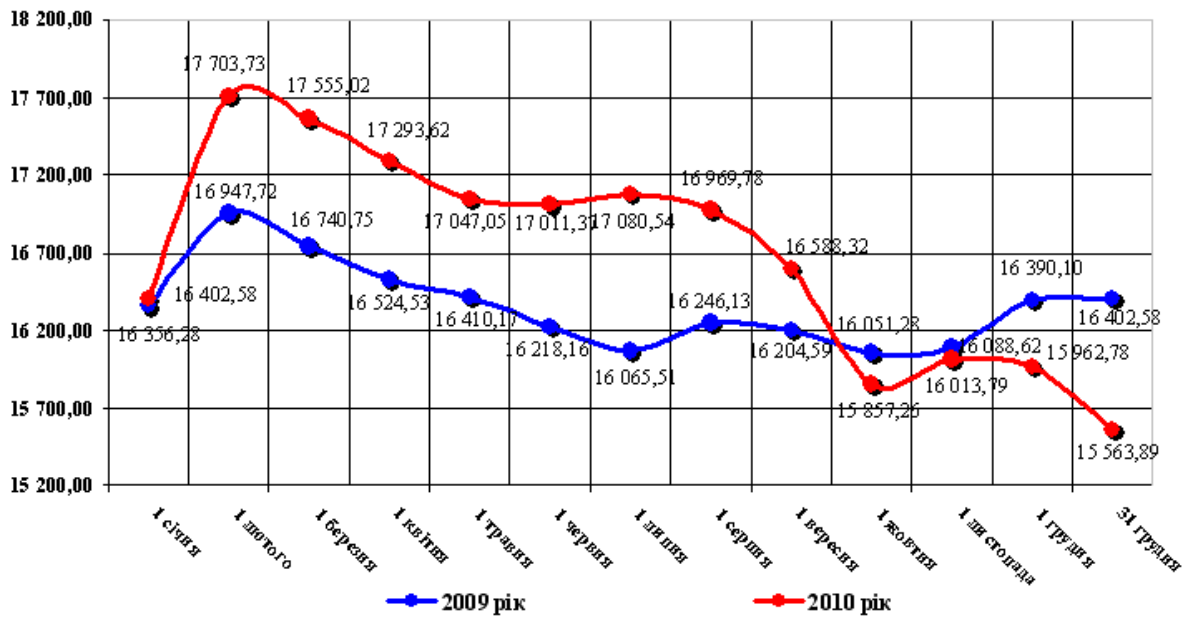

Рис. 7. Динамика загальної кредиторської заборгованості, млн грн

Протягом 2010 року загальна кредиторська заборгованість ДП “Енергоринок” зменшилась на 840 млн гривень і станом на 1 січня 2011 року склала 15,6 млрд гривень.

Протягом 2010 року ДП “Енергоринок” уклало з енергогенеруючими компаніями договори про реструктуризацію заборгованості на загальну суму 854 млн. гривень.

У 2010 році за участю ДП “Енергоринок” були проведені взаєморозрахунки з погашення заборгованості на суму 874 млн гривень.

Крім цього, за участю ДП “Енергоринок” були проведені взаєморозрахунки з погашення заборгованості на суму 874 млн. гривень.

3. Про комерційний облік електроенергії

У 2010 році за напрямом побудови Автоматизованої системи комерційного обліку електроенергії Оптового ринку його учасниками проведений значний обсяг робіт (табл. 5).

Таблиця 5

Фактичний стан побудови АСКОЕ:

Суб'єкти ОРЕ	Планова кількість АСКОЕ	Впроваджено АСКОЕ в експлуатацію		Не впроваджено (станом на 01.01 2011 р.)
		промислову	дослідну	
ПРТ	37	29	3	5
Виробники	72	59	2	11
ДП НЕК “Укренерго”	1	1	1	-

ДП “Енергоринок” у якості Головного оператора АСКОЕ:

–придбано та встановлено необхідні програмно-технічні засоби для прийому, зберігання та обробки даних комерційного обліку суб'єктів ОРЕ;

–впроваджено в дослідно-промислову експлуатацію автоматизовану інформаційну систему “Використання даних, отриманих з автоматизованих систем комерційного обліку електричної енергії суб'єктів ОРЕ” для проведення щоденних розрахунків платежів за даними АСКОЕ;

–за участю робочих груп Ради ОРЕ, НКРЕ та Мінпаливенерго розроблено наступні нормативні документи щодо використання даних, отриманих з АСКОЕ суб'єктів ОРЕ;

–“Порядок реєстрації автоматизованих систем комерційного обліку електроенергії на Оптовому ринку електричної енергії України”;

–“Порядок перевірки даних, отриманих від автоматизованих систем комерційного обліку електроенергії суб'єктів ОРЕ”;

–“Порядок взаємодії Головного оператора системи комерційного обліку та операторів АСКОЕ суб'єктів Оптового ринку електричної енергії при підготовці даних комерційного обліку для розрахунків”;

– зміни до Інструкції про порядок здійснення розрахунків на ОРЕ у частині використання у щоденних розрахунках на ОРЕ даних АСКОЕ суб'єктів ОРЕ.

Керуючись положеннями зазначених документів та постановами НКРЕ №№ 815-820 щодо використання у розрахунках на ОРЕ даних АСКОЕ суб'єктів ринку, ДП “Енергоринок” проведені попередні випробування даних АСКОЕ 98 суб'єктів ОРЕ, системи яких впроваджені у дослідно-промислому експлуатацію для перевірки на повноту та достовірність передачі даних до Головного оператора;

Станом на 31 грудня 2010 року:

–оформлено 23 двосторонніх Актів перевірки готовності АСКОЕ до формування даних для розрахунків – по 8 ПРТ та 15 виробниках;

–до Реєстру АСКОЕ внесено 3 АСКОЕ суб'єктів ринку - 2 ПРТ та 1 виробник, яким видані відповідні Свідоцтва про реєстрацію.

На жаль, у зв'язку із тривалим терміном розгляду Антимонопольним комітетом заяв про надання дозволу на узгоджувані дії, рішення щодо погодження змін до Інструкції про порядок здійснення розрахунків на ОРЕ було прийнято Комітетом лише 31 січня 2011 року.

Після винесення НКРЕ відповідного рішення ДП “Енергоринок” планує в лютому поточного року розпочати здійснення розрахунків за даними АСКОЕ суб'єктів ринку.

4. Про роботу Секретаріату Ради ОРЕ

У звітному періоді ДП “Енергоринок” у якості Секретаріату Ради було забезпечено проведення:

–щорічних Загальних зборів членів ОРЕ (4 лютого 2010 року),

–21 засідання Ради ринку, та 55 засідань робочих груп Ради.

Впродовж звітнього періоду Секретаріатом постійно супроводжувалася та поповнювалася автоматизована база даних членів ОРЕ, а також вдосконалювалася робота з інформаційного забезпечення учасників ринку.

Секретаріатом виконані доручення Загальних зборів та Ради щодо подання нормативних документів Оптового ринку до органів державної влади.

Так, на виконання рішення Загальних зборів членів ОРЕ від 04 лютого 2010 року Секретаріатом на погодження до Антимонопольного комітету, Мінпаливенерго та НКРЕ у встановленому порядку були направлені розроблені Радою ринку та затверджені Загальними Зборами додатки до ДЧОРЕ:

–додаток 7.2 “Інструкція про порядок скликання та проведення зборів Ради ОРЕ”,

–додаток 7.5 “Інструкція про порядок проведення засідань робочих груп Ради ОРЕ”.

У зв'язку із непогодженням Антимонопольним комітетом зазначені додатки не набрали чинності.

На даний час триває робота з Антимонопольним комітетом зі спрощення порядку погодження рішень про внесення змін до ДЧОРЕ та додатків до нього.

5. Про підтримку Системи забезпечення функціонування ринку

Одним з важливих завдань ДП “Енергоринок” є підтримка Системи забезпечення функціонування Оптового ринку електричної енергії. Для цього використовуються сучасні технології обробки, зберігання та обміну даними, що забезпечує оперативну інформаційну взаємодію між ДП “Енергоринок” та суб'єктами ринку, зокрема:

– шляхом вдосконалення технічного та математичного забезпечення;

– та впровадження на базі веб-сайту ДП “Енергоринок” системи автоматичного прийому, обробки, аналізу макетованої технологічної інформації та організації публікації основних показників функціонування Оптового ринку електроенергії з метою забезпечення належної прозорості його роботи.

Крім цього, ДП “Енергоринок” разом з іншими учасниками ринку впроваджує систему електронного цифрового підпису в Оптовому ринку електроенергії, що має підвищити інформаційну безпеку ОРЕ.

На даний час реалізовано перший етап цієї програми. На черзі – другий.

6. Висновки та пропозиції

Підсумовуючи сказане, можна зробити висновок, що ДП “Енергоринок” у звітному періоді вживало всіх необхідних заходів для забезпечення виконання покладених на нього функцій.

Разом з тим, існує низка проблем, які заважають нормальному функціонуванню ОРЕ. До них, зокрема, відносяться:

– неповні розрахунки деяких енергопостачальних компаній за куповану в ОРЕ електроенергію;

– недостатність ресурсів для розв’язання боргової проблеми;

– незначні обсяги інвестицій у галузь;

– недооцінка деякими суб’єктами ОРЕ переваг прискорення побудови автоматизованих систем комерційного обліку електроенергії;

– тривалий термін розгляду Антимонопольним комітетом заяв щодо погодження змін до ДЧОРЕ та його додатків.

Зважаючи на висвітлені проблеми Оптового ринку, на думку ДП “Енергоринок”, першочерговими завданнями учасників ринку у 2011 році мають бути:

1. Вжиття заходів, спрямованих на повну оплату поточного споживання електроенергії;

2. Належна реалізація спеціальної процедури погашення заборгованості підприємствам ПЕК з урахуванням доручення Президента України від 28 січня 2011 року;

3. Побудова АСКОЕ суб’єктів ринку та використання даних цих АСКОЕ в комерційних розрахунках;

4. Побудова Мережі передачі даних АСКОЕ;

5. Впровадження системи електронного цифрового підпису в Оптовому ринку електричної енергії;

6. Виконання заходів, передбачених Концепцією функціонування та розвитку ОРЕ;

7. Удосконалення нормативно-правової бази електроенергетики в цілому і Енергоринку зокрема, та приведення цієї бази до вимог Європейського енергетичного законодавства, що є необхідним для запровадження нової моделі ринку електроенергії;

8. Впровадження прискореної процедури погодження змін до ДЧОРЕ.

Для вирішення цих проблем потрібні системний підхід та консолідація зусиль усіх учасників Оптового ринку, НКРЕ, Міністерства енергетики та вугільної промисловості та Антимонопольного комітету.

Пропозиції ДП “Енергоринок” надаю до Секретаріату Загальних зборів та пропоную членам новообраної на цих зборах Ради ринку врахувати пропозиції у плані діяльності Ради у 2011 році.

Примітка: ЗВІТИ РАДИ ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ ПРО ВИКОНАНУ РОБОТУ (звітний період з лютого 2010 року по лютий 2011 року), АУДИТОРА ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ УЗГОДЖЕНИХ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР У 2010 РОЦІ, УПОВНОВАЖЕНОГО БАНКУ ЗА 2010 РІК НА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ ЧЛЕНІВ ОПТОВОГО РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ будуть опубліковані в № 3, березень 2011 року.